

[Indenrigsministeren.]

første behandling — det findes i Folketings-tidende sp. 2902 — siger:

„Da loven om den kommunale indkomst- og ejendomsbeskatning først blev gennemført i 1961, er det måske nok i dag for tidligt at udtale sig helt bestemt om, hvilke virkninger denne lov har haft og vil få i fremtiden på omegnskommunernes økonomi“

— jeg kan tilføje: disse love. Der er sket noget i de tre år, men der er altså ikke sket en ændring af selve erhvervsskatteordningen eller en løsning af dette meget store problem.

Det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen sagde, at han havde ønsket af få gennemført den ordning, at beboerne i kommuner, der havde en højere beskatning end de pågældendes erhvervskommune, blev fritaget for erhvervsskat, men det ærede medlem erkendte, at det rejste store problemer, og ville derfor ikke stille forslag derom. Deri er jeg enig med det ærede medlem.

Endelig kommer spørgsmålet om den midlertidige ordning, som det ærede medlem hr. Herluf Rasmussen rejste. Det er rigtigt, at der dengang blev sagt, at det var en midlertidig ordning, og jeg tror også, at det, da lovforslaget blev fremsat, blev sagt, at det måske kunne være svært at finde frem til en endelig løsning inden for denne årrække. Jeg kan ikke give endeligt løfte om, at det kan nås inden for de første to år, således som det ærede medlem hr. Herluf Rasmussen ønskede at jeg skulle give udtryk for det her i dag; men jeg kan give det løfte, at jeg skal bestræbe mig for inden for de to år at finde en bedre løsning, en fastere løsning og en mere retfærdig løsning på disse skattespørgsmål.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om erhvervsskattens afløsning i visse kommuner m. v.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov vedrørende personlig skat til kommunen.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1441, fremsættelsen i tidenden sp. 3530).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Axel Ivan Pedersen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til indfødsretsudvalget.

Uden forhandling eller afstemning
vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om sygehusvæsenet.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1463, fremsættelsen i tidenden sp. 3527).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Poul Nilsson: Det forslag til lov om ændring af lov om sygehusvæsenet, som folketinget nu skal behandle, bygger på den den 5. maj 1961 af folketingsudvalget afgivne betænkning. Der var i udvalget enighed om, at fordelingsgrundlaget ikke var tilfredsstillende, og man opfordrede den daværende indenrigsminister til at søge frem til nye retningslinjer, inden loven ifølge § 22 skulle forelægges til revision, nemlig i folketingsåret 1961-62. Der var tillige i udvalget enighed om at udtrykke det ønskelige i, at man ved den kommende tilskudsfordeling i højere grad tilgodeså de sygehuse, der er godt udbygget.

Ved gennemlæsning af det nu fremsatte lovforslag ser jeg, at den højtærede indenrigsminister tager vidtgående hensyn til disse synspunkter. Som det fremgår af lovforslaget, foreslås tilskudsbeløbet ændret fra de nugældende 60 pct. til 65 pct. af kommunernes samlede nettoudgifter til sygehusvæsenet i det nærmest foregående regnskabsår. De nævnte 65 pct. foreslås fremtidig fordelt til de enkelte kommuner på denne måde: $\frac{1}{3}$ i forhold til indbyggerantallet, $\frac{1}{3}$ i forhold til antallet af sygedage og $\frac{1}{3}$ i forhold til kommunernes sygehusudgifter.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at statens tilskudsbeløb på de nu foreslåede 65 pct. med den ændrede fordelingsmåde vil give en større andel til de udbyggede og tidssvarende sygehuse, og det fremhæves, at det ikke vil ramme de øvrige sygehuse i betydelig grad. Det er vel rigtigt at nævne, at dersom dette lovforslag nu vedtages i uændret skikkelse, vil statens samlede tilskud til sygehusvæsenet stige til 336,4 mill. kr., idet der for regnskabsåret 1962-63 er beregnet en stigning i sygehusudgifterne på ca. 10 pct.

Når jeg nævner det økonomiske slutresultat for denne lovgivning, skyldes det ikke mindst den megen tale og den megen pressepolemik, der føres om, at staten må holde igen på udgifterne, men forholdet er jo her som ved megen anden lovgivning, at

man netop ønsker flere penge af staten, og jeg føler mig helt overbevist om, at man ved denne lovgivning mere vil presse på, end man vil holde igen. Danmarks sygehuse er imidlertid så nødvendige og betydningsfulde for befolkningen, at vi her må se en fremtid i møde med nye og store udgifter, udgifter, der vil lægge yderligere pres på statens finanser.

Jeg går ud fra, at der foreligger et udarbejdet materiale om virkningerne af loven for de enkelte sygehuse, og jeg beder om, at vi må få dette materiale stillet til rådighed for det udvalg, som jeg senere vil foreslå nedsat, således at vi dér nærmere kan se på virkningerne af loven.

Inden jeg slutter, vil jeg gerne spørge den højtærede indenrigsminister, om han har haft de udgiftsproblemer i tankerne, som sygehusene har ved uddannelsen af sygehusenes elever. Jeg nævner dette nu, thi sidst da vi behandlede dette, blev disse problemer rejst dels i udvalget, dels her i folketinget. For min egen bys vedkommende ved jeg, at vi har måttet investere mange penge i egnede nye bygninger og i nyt undervisningsmateriale. Skulle ministeren ikke kunne svare på det rejste spørgsmål i dag, ønsker jeg gerne dette belyst i det kommende udvalg.

Med disse begrænsede bemærkninger til lovforslaget kan jeg på socialdemokratiets vegne medgive det min anbefaling, idet jeg samtidig anbefaler det til en hurtig og saglig behandling.

Thisted Knudsen: Jeg har før fremsat beklagelser over, at lovforslag af denne beskaffenhed, der har indflydelse på kommunernes budgetter og dermed på skatteudskrivningen, bliver fremsat på et så sent tidspunkt, at det er komplet umuligt for kommunerne at tage hensyn til de nye tilskudsbeløb, når budgetterne lægges. Den voldsomme udvikling, som vort sygehusvæsen er inde i med større og større muligheder for at helbrede, medfører, som lovforslaget også understreger, stadig større og større

[Thisted Knudsen.]

udgifter. Vi, der har med sygehusvæsenet at gøre, ved, at disse udgiftsstigninger er sikre. Jeg ser, at lovforslaget regner med en stigning på ca. 10 pct. om året, og også det ærede medlem hr. Poul Nilsson nævnte denne stigning. Nye udgifter for sygehusvæsenet er stadig undervejs, og det er ganske klart, at lønningerne på et sygehus efterhånden betyder mere og mere; i gamle dage var det kosten, der var den store udgift. Jeg tror rundt regnet, man kan sige, at lønningsudgifterne til en seng andrager 50-60 kr. om dagen, og sygehuspersonalet presser stadig på for at få bedre arbejdsvilkår og også mere i løn. Vi ligger således i øjeblikket i forhandling med Foreningen af yngre Læger, og vi erkender, at vi har vanskeligheder her. Krav stilles, der på visse områder kan betyde stærkt forøgede udgifter, og jeg kan ikke se rettere — jeg tror også, den højtærede indenrigsminister giver mig ret — end at når det gælder lønspørgsmålene, bør staten og kommunerne, for så vidt angår sygehusene, føre den samme politik; det gælder læger, sygeplejersker og andet personale. Jeg tror, det er nødvendigt, at vi gør det i højere grad, end tilfældet har været tidligere.

Med disse stadig stigende omkostninger er problemet om fordelingen af udgifterne mellem staten og kommunerne stadig aktuelt. Vi er heldigvis enige om — og det vil jeg gerne understrege, det gør jeg ved enhver lejlighed — at hospitalsvæsenet hviler godt hos kommunerne. Vi har løst denne opgave, og vi har efter mit skøn gjort det mere forudseende, end staten for sit vedkommende har gjort det, men jeg vil også i denne forbindelse understrege, at når kommunerne skal bevare det store selvstyre, som vi har på sygehusvæsenets område, så skal der også være et økonomisk medansvar. Jeg har ofte fra denne talerstol hævdet, at dette kommunale selvstyre efter mit skøn betyder, at alt, hvad der hedder anlægsudgifter, må kommunen selv betale. Jeg hilser derfor med tilfredshed, at den højtærede indenrigsminister ikke er kommet ind på den tanke, at disse udgifter nu også skal med i fordelingen, og jeg henstiller til den højtærede indenrigsminister at stå fast på dette område. Det er sundt, at kommunerne

ved, at de selv skal betale hver eneste øre, de bruger til anlæg af deres sygehuse; så er der en vis balance i tingene.

Derimod er der et spørgsmål med hensyn til principperne for fordelingen af tilskuddet kommunerne imellem. Jeg er enig i de betragtninger, det ærede medlem hr. Poul Nilsson fremførte før. Jeg kan godt se, at det tilskudsgrundlag, vi hidtil har benyttet, tilskuddet fordelt pr. indbygger og pr. sygedag, ikke mere er tidssvarende. Det er det ikke, fordi der er stor forskel på sygehusene. Der er, som det ærede medlem hr. Poul Nilsson sagde, visse sygehuse, der er stærkt udbygget; der er sygehuse, der har specialafdelinger, og disse sygehuse kan selvfølgelig yde mere end sygehuse, der ikke er udbygget; det er derfor også rimeligt i den nuværende situation, at man ved fordelingen af stats-tilskuddet tilgodeser de sygehuse, der har løst tidens opgaver og er moderne og effektive i deres behandling. Derom er vi helt enige, og mit parti kan altså tiltræde det princip, der er lagt til grund for fordelingen af tilskuddet.

Det spørgsmål har altid været aktuelt: hvor stor en del af sygehusenes driftsudgifter skal staten egentlig bære? Nu har man forøget det fra 60 til 65 pct., og jeg har ikke noget at erindre herimod. Hvis skattegrundlaget i kommunerne havde været mere rimeligt, således at en stor del af sygehusudgifterne uden for byområderne ikke havde hvilet på den egentlige landbrugsjord, havde problemet efter vor opfattelse ikke været så stort. Men vi kan også tiltræde denne forøgelse med den motivering, som den højtærede indenrigsminister har givet, at ved at gå op til de 65 pct. vil denne tilskudsordning i praksis medføre, at intet sygehus vil blive ringere stillet, end det har været tidligere — i hvert fald ikke væsentligt, det har man lov at sige.

For så vidt angår elevuddannelsen, som det ærede medlem hr. Poul Nilsson var inde på, er der jo et specielt problem her. Jeg går ud fra efter de bemærkninger, som den socialdemokratiske ordfører gjorde også om dette problem, at der bliver lejlighed til at drøfte det nærmere i et udvalg.

Jeg kan altså på mit partis vegne tilsige støtte til gennemførelse af dette lovforslag.

Gottschalek-Hansen: Hver gang et lovforslag om revision af sygehusloven har været genstand for behandling her i det høje ting, har det medført en ret livlig debat og et langvarigt udvalgsarbejde ud fra den betragtning, at det fordelingsgrundlag, hvorefter staten yder sit tilskud, ikke honorerer og ikke imødekommer berettigede interesser. Der blev set på indbyggerantal og på sygedage, men man havde ikke fornøden sans for de områder i landet, hvor der virkelig sker noget, hvor man søger at leve op til de opgaver, som amt og kommune skal løse i henseende til sygehusvæsenet. Denne bekymring er vi lykkeligvis blevet fritaget for ved det lovforslag, der her er lagt frem, denne revision, som jeg kun med glæde kan hilse velkommen og anbefale at vi bakker op bag ved.

Det nye fordelingsgrundlag, hvor man bibeholder de to faktorer, dels indbygger-tallet, dels antallet af sygedage, forøges som allerede sagt med en tredjedel i forhold til kommunens sygehusudgifter, de tilskudsberettigede bruttoudgifter. Dette, forenet med forøgelsen af statstilskuddet fra 60 til 65 pct., gør, at dækningsprocenten overalt her i landet bliver således, at den ulighed, der tidligere kunne konstateres, ikke er at finde længere.

Det er klart, at det betyder en yderligere byrde for staten, når man forøger procent-satsen fra 60 til 65. Men samtidig letter man dog amtskommunen, amtsskatten, og da vi i mit parti altid har fundet, at det var en uretfærdig og en urimelig skat, er vi alene af den grund villige til at øge statstilskuddet fra de 60 pct. til 65 pct. Man kunne for så vidt gå et skridt videre — og det ved jeg at det ærede medlem hr. Skræppenborg-Nielsen vil, hvis han da har samme opfat-telse af tingene som sidste år, da vi behand-lede et tilsvarende lovforslag — og sige: lad staten klare det hele. Det synes jeg nu ikke ville være rigtigt; det ville ikke være forsvarligt, da det jo er amts-, sogne- og bykommunale opgaver, der er tale om. Skal kommunerne være med til at træffe bestemmelse om dette arbejde, er det også naturligt, at de skal være med til at afholde udgifterne dertil.

Lovforslaget må egentlig forstås således, at der, hvis det vedtages, skabes mulighed for at øge tilskuddene og give tilskud af et

helt andet omfang end tidligere til de kom-muner og amter, som virkelig foretager sig noget med hensyn til sygehusbyggeri.

Man kan jo ikke være blind for, at der rundt om i landet findes en række forældede, små sygehuse, som overhovedet ikke har eksistensberettigelse i dag; når man fortsat bevarer dem og holder liv i dem, er det udelukkende dikteret af lokalpatriotiske hen-syn og har intet med saglighed at gøre. De var berettigede i en tid, da transportmulig-hederne var få, da det var vanskeligt at komme fra den ene ende af et amt til en anden, og da afstandene ikke kunne til-bagelægges i det tempo, som tilfældet er i dag, hvor vi har et glimrende trafiknet og afstande derfor ikke spiller nogen praktisk rolle, hverken for de mennesker, der skal indlægges, eller for de pårørende, der skal besøge de syge. Dertil kommer den udvikling, der har fundet sted inden for lægevidenskaben, og alt taler derfor for en centralisering af sygehusdriften. Hele det moderne apparatur, der kræves, og den specialisering, som er en kendsgerning, er af en sådan karakter, at kravene ikke kan opfyldes overalt, i de små stationsbyer, og hvor vi nu har disse små sygehuse.

Dertil kommer yderligere den omstændig-hed, at vi lider under en eklatant mangel på både sygeplejersker og læger. Rent parentetisk vil jeg udtrykke min glæde over, at vi har fået en ordning, for så vidt angår sygeplejerskerne, som giver dem en helt anden og bedre status end den, de hidtil har haft, noget, der var ganske naturligt og berettiget, ikke mindst under hensyn til det ansvar, disse damer har, og den uddannelse, der kræves, for at de kan røgte det hverv, som sygeplejegeringen er. Hvis man frigjorde dem, der er beskæftiget på de syge-huse, der — hvis jeg må sige det sådan — ikke er ajourført og i dag ikke har nogen virkelig eksistensberettigelse, så kunne man flytte noget af denne kvalificerede arbejds-kraft, nogle af disse læger og sygeplejersker, til de steder, hvor man har rummene, hospitalspladserne, men hvor man mangler arbejdskraften.

Jeg vil derfor håbe, at denne lovændring vil medvirke til at skabe forståelse for, at sygehusene skal drives mere centralt, end tilfældet er i dag.

Endelig kan man pege på, at de små

[Gottschalck-Hansen.]

eksisterende sygehuse, som jeg gerne vil være med til at nedlægge, kunne anvendes til hjem for kronisk syge. Enhver, der kender en lille smule til sygehusforhold, hospitalsforhold, ved, at der altid er et vist antal patienter, der bare er deponeret dér, bare er der, men de tager plads op og koster mange penge. Disse mennesker skal selvfølgelig have et sted at være, men det var mere rimeligt, at de var anbragt i særlige hjem for kronisk syge. Dette kunne lade sig gøre, hvis man anvendte de i dag utidsvarende sygehuse til et sådant formål.

Jeg er altså alt i alt tilfreds med det lovforslag, som den højtærede indenrigsminister har fremsat, og vil gerne anbefale det. Det er rimeligt, at vi behandler det i et udvalg, da der er enkeltheder, som f. eks. dette med en fremskyndelse af beregningsgrundlaget og mange andre små tekniske ting, som vi skal se på, og som bedst egner sig til at drøftes under et udvalgsarbejde. Jeg synes, at det foreliggende lovforslag i princippet betyder en forbedring af de bestående forhold, og jeg kan som sagt på mit partis vegne anbefale, at det fremmes.

Jens P. Jensen: Da vi i fjor behandlede lovforslaget om sygehusvæsenet, lov nr. 153 af 31. maj 1961, blev det henstillet til den højtærede indenrigsminister at søge frem til nye retningslinjer for fordelingen, således at de kommuner, hvis sygehuse er moderne og godt udbygget, i højere grad kunne tilgodeses ved tilskudsfordelingen.

På grundlag heraf har dette været drøftet og været til indgående overvejelse i sygehusrådet, og Sygehusforeningen har også været taget med på råd. Det foreslås nu at ændre fordelingen og øge tilskudsprocenten fra 60 til 65. I lovforslaget foreslås det, at der ydes et tilskud på 65 pct., som fordeles med $\frac{1}{3}$ i forhold til indbyggerantallet, $\frac{1}{3}$ i forhold til antallet af sygedage og $\frac{1}{3}$ i forhold til kommunernes driftsudgifter til sygehuse. Det er givet, at derved vil statens udgifter stige. Stigningen er anslået til ca. 23 mill. kr. Men der må vel regnes med en yderligere stigning på 10 pct., således at de samlede udgifter vil stige til omkring 340 mill. kr. i det kommende finansår. Da denne ændring giver større tilskud til kommuner med stærkt udbygget sygehusvæsen,

uden at det i væsentlig grad skulle komme til at gå ud over andre kommuner, vil jeg dog gerne have lov til at gøre opmærksom på, at der er mindre sygehuse, der gennemfører en sparsommelig drift; de vil mærke den foreslåede ændring i form af mindre tilskud.

Det radikale venstre vil gerne medvirke til gennemførelse af de foreslåede ændringer, og skulle der være ønske om yderligere smårettelser, kan disse jo drøftes i det udvalg, som agtes nedsat. Med disse få bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling.

Skræppenborg-Nielsen: Det fremgår af den højtærede indenrigsministers skriftlige fremsættelse, at det foreliggende forslag til lov om ændring af lov om sygehusvæsenet ikke betyder noget afgørende brud med de hidtil gældende lovbestemmelser, men at det, som lovforslaget tilsigter, dels er at forhøje statens tilskud til sygehusejerne fra 60 til 65 pct. af de tilskudsberettigede nettoudgifter, dels at yde større tilskud til alle sygehusejere, der virkelig gør noget for udbygning og modernisering af deres sygehuse, uden at andre sygehusejere i større udstrækning af den grund vil få mindre tilskud fra staten.

Det, som lovforslaget tilsigter, ligger helt på linje med den betænkning, jeg som medlem af udvalget var med til at afgive, da vi sidst havde loven om sygehusvæsenet til revision. Jeg kan derfor på mit partis vegne allerede nu tilsige vor støtte til lovforslagets gennemførelse, men jeg regner med som givet, at et udvalg nedsættes, så vi kan se lidt nærmere på lovforslagets bestemmelser.

Den foreslåede forhøjelse af statens tilskud til sygehusvæsenet indebærer, når og hvis forslaget gennemføres, at det offentliges andel i sygehusejernes udgifter naturligvis vil stige. I min ordførertale i fjor ved behandlingen af det tilsvarende lovforslag om ændringer i loven om sygehusvæsenet nævnte jeg bl. a., at det offentliges samlede tilskud til sygehuse dengang meget vel kunne komme helt op på mellem 86 og 87 pct. i refusion og tilskud. Denne procent-sats vil nu stige yderligere. Jeg rejste dengang spørgsmålet, om det ikke snart var på tide primært, at al behandling på vore sygehuse blev gjort vederlagsfri for alle, hvorved

[Skræppeborg-Nielsen.]

bl. a. den helt utrolige dobbeltadministration kunne spares. Jeg rejser i dag spørgsmålet på ny, fordi det er min opfattelse, at en ændring, en reform, om man vil, må til, og jo hurtigere det sker, des bedre.

Efter min mening er der nemlig ikke megen fornuft i at opretholde en stor og kostbar administration for at indkassere eller opkræve vel allerhøjest 10 pct. af sygehusenes indtægter. Jeg har mærket mig, at sygehusrådet har været spurgt, forinden det her foreliggende lovforslag er blevet udformet, og det synes jeg er både godt og rigtigt, men kunne den højtærede indenrigsminister ikke tænke sig — under henvisning til det, jeg her har givet udtryk for, og for at få sagen i gang — også at lade sygehusrådet eller måske et mere kompetent organ, hvis et sådant findes, sekundært prøve at finde frem til en mere rationel og administrationssparende ordning af betalingsforholdene på vore sygehuse? Primært vil jeg bede om at få undersøgt, hvilke problemer der vil rejse sig — problemer ikke mindst af økonomisk art — hvis behandlingen på vore sygehuse gøres vederlagsfri. Det spørgsmål vil jeg gerne stille til den højtærede indenrigsminister.

Det ærede medlem hr. Poul Nilsson nævnte i sin ordførertale, at statens tilskud til sygehusvæsenet nu var helt oppe på 336,4 mill. kr. Må jeg sige, at det er et beløb der ikke afskrækker mig, og jeg kan også her give tilsagn om, at mit parti gerne vil være med til at skaffe penge til sygehusvæsenet, for hvis noget skal være i orden i Danmark, og være i orden til enhver tid, så er det Danmarks sygehuse. Det ærede medlem hr. Gottschalck-Hansen nævnte noget om, at jeg vist var tilhænger af, at staten skulle overtage det hele. Ja, jeg har ikke noget imod, at staten overtager hele sygehusvæsenet, men jeg har aldrig givet udtryk for noget sådant. Jeg er godt tilfreds med den ordning, vi har, at det er amtskommunerne og kommunerne, der driver sygehuse. Det har de hidtil gjort godt, og jeg er helt enig i den betragtning, som det ærede medlem hr. Thisted Knudsen har gjort gældende her for ikke længe siden, at amterne og kommunerne har røgtet deres opgave med hensyn til sygehusvæsenets ordning betydelig bedre, end staten har gjort

det. Til underretning for det ærede medlem hr. Gottschalck-Hansen skal jeg sige, at jeg er tilfreds med forholdene, som de er.

Det ærede medlem hr. Gottschalck-Hansen talte også lidt om behovet for hjem for kronisk syge, og de udtalelser er jeg ham taknemlig for; på det punkt er vi helt enige. Jeg synes bare, det havde klædt det ærede medlem bedre, om han for nogle dage siden, da mit partis forslag til folketingsbeslutning om plejehjem var til behandling, havde taget ordet. Som det ærede medlem husker, var der ingen tilstedeværende medlemmer af det høje ting, som dengang ønskede at diskutere plejehjem med socialistisk folkeparti.

En af de ærede ordførere nævnte spørgsmålet om højere løn til læger; det blev her nævnt, at det særlig var de yngre læger, det drejede sig om. Jeg for mit vedkommende vil gerne have lov til at sige, at jeg synes, de krav, læger i almindelighed stiller, er for store, og jeg for mit vedkommende har ikke noget imod, at man derude, hvor afgørelserne træffes, varer sig noget for hver eneste gang at bøje af, når lægerne stiller krav. Jeg ved godt, for at sige det hårdt, at der findes læger i dette land, der betragter sig selv som guder. Jeg tror, det er på tide, at de kommer lidt ned på jorden. De lønninger, de får i øjeblikket, er efter min mening gode. Jeg misunder dem ikke, men jeg synes til gengæld, at de krav, de stiller, efterhånden er blevet meget for store.

Arne Bertelsen: Som de øvrige ordførere kan jeg på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag.

Ved behandlingen af loven om sygehusvæsenet i folketingsåret 1960-61 understregede vor ordfører, at der var taget for stort et hensyn til driftsudgifter og intet hensyn til anlægsudgifter. Man nærmest straffede de amtskommuner, som effektivt gik ind for modernisering og rationalisering. Jeg er altså ikke her helt enig med det ærede medlem hr. Thisted Knudsen, som finder, at staten ikke skal deltage i anlægsudgifterne. Også folketingsudvalget fandt fordelingsgrundlaget for tilskuddene mindre tilfredsstillende. Forholdet var nærmest det, at i de kommuner, hvor man mest energisk gik ind for moderne sygehusbehandling, fik man måske kun 40 pct. refunderet og i de

[Arne Bertelsen.]

mindre energiske helt op til 80 pct. eller derover.

I det foreliggende lovforslag har den højtærede minister, synes jeg, med en heldig hånd og i åbenbart samarbejde med Sygehusforeningen i Danmark nået et fornuftigt kompromis, således at fremtidig en tredjedel af tilskuddene fordeles efter indbyggerantal, en tredjedel i forhold til sygedage plus en vis ambulatorisk virksomhed og endelig en tredjedel i forhold til kommunens samlede bruttoudgifter til sygehusvæsen. Det må nok anses for sandsynligt, at der ved næste revision af loven også vil blive taget et vist hensyn til spørgsmålet investering og afskrivning, som jo i en periode med sparsom arbejdskraft må betegnes som lige så reelle sygehusudgifter som de direkte udgifter pr. patient og sygedag, men der er i hvert fald i det nuværende forslag taget et i vore øjne værdifuldt skridt i den rigtige retning.

Tilskuddet til kommunernes drift af sygehuse er for øvrigt forøget fra 60 pct. af nettoudgifterne til 65 pct., hvilket også vil have vor støtte.

Jeg vil i denne forbindelse gerne understrege, at vel er vort parti modstander af statsmagtens evige ekspansion, men at denne modstand naturligvis ikke gælder de opgaver, som vi anser for helt naturlige statsopgaver.

Jeg skal ikke her komme ind på spørgsmålet om den rette organisation af sygehusvæsenet. Jeg synes heller ikke, det er nødvendigt, fordi det ærede medlem hr. Gottschalck-Hansen fremsatte så udmærket klart en oversigt over de aktuelle problemer, som jeg fuldstændig kan tilslutte mig. Vi kan uden betænkning anbefale en saglig, hurtig og velvillig behandling af det foreliggende lovforslag, som vi finder er sagligt godt og vil betyde et fremskridt i forhold til den tidligere lov.

Indenrigsministeren (Lars P. Jensen): Indledningsvis tak til samtlige ordførere, der har haft ordet ved denne sags behandling, og tak for den venlighed, der har strålet ud af talerne, og den enighed, der er givet udtryk for.

Indenrigsministeriet fik til opdrag, således som det også er sagt i dag, dengang loven sidst var til behandling, at finde frem

til en bedre fordeling af statens tilskud til sygehuse end den, der var gældende på daværende tidspunkt og har været gældende til i dag, og jeg føler også trang til her fra folketingets talerstol at sige tak til sygehusrådet og Sygehusforeningen, fordi vi har kunnet opnå den enighed, som har givet sig udtryk i det lovforslag, der foreligger her.

Jeg skal ikke komme ind på alle enkeltheder. Vi har jo i bemærkningerne til lovforslaget givet en række oplysninger, som vi mener er nødvendige og værdifulde, når man skal vurdere et så kompliceret lovforslag som dette.

Det ærede medlem hr. Poul Nilsson og det ærede medlem hr. Thisted Knudsen var i deres taler inde på, at når nu man gik til en tilskudsordning som den, vi går til her, med en tredjedel efter sygedage, en tredjedel efter indbyggerantal og en tredjedel efter sygehusets bruttoudgifter, og man så gik op til at få 65 pct. dækning af sygehusenes nettoudgifter, gik de ud fra, at der ikke ville blive nogen sygehuse, der blev ringere stillet, end de var. Jeg synes, at det for en fuldstændigheds skyld er rigtigt at gøre opmærksom på, at der er enkelte købstæder og enkelte amter, som får lidt mindre. Det er ikke store ting, men jeg synes, det er rigtigt ved denne behandling at understrege det. For først at tage dem, der får mere, er der 17 amtskommuner, der får 6,8 mill. kr. mere, heraf Københavns amtskommune 3,5 mill. kr. Der er 72 købstæder, der får 5,4 mill. kr. mere. Københavns kommune får 10,3 mill. kr. mere, og Frederiksberg kommune får 1,4 mill. kr. mere. Men andre kommuner får i alt 520 000 kr. mindre. Det drejer sig om 8 amtskommuner, som i alt får 390 000 kr. mindre, og af disse amtskommuner får Thisted amtskommune 119 000 kr. mindre, Haderslev amtskommune 69 000 kr. mindre og Vejle amtskommune 64 000 kr. mindre. Endvidere er der 11 købstæder, der i alt får 130 000 kr. mindre. Af disse 11 købstæder får bl. a. Sønderborg 97 000 kr. mindre, og der er også andre kommuner, der får mindre, men det drejer sig om beløb på under 10 000 kr. Det er altså, som det ærede medlem hr. Thisted Knudsen sagde, ikke noget stort beløb, det drejer sig om, men jeg synes, at det for fuldstændighedens skyld skal understreges, at der er visse amter og visse køb-

[Indenrigsministeren.]

stæder, som trods de foreslåede forbedringer får en lille smule mindre.

Det ærede medlem hr. Poul Nilsson spurgte mig, om vi i udvalget ville give oplysninger om, hvordan det nye forslag ville virke for de enkelte sygehuse, og det er klart, at vi er villige til at stille dette materiale til rådighed; det ligger udarbejdet fra sygehusrådet og Sygehusforeningen vedrørende de enkelte sygehuse og de enkelte amters stilling ved den nye ordning.

Endelig var det ærede medlem hr. Poul Nilsson inde på spørgsmålet om udgiftsfordelingen i forbindelse med elevuddannelsen. Vi er selvfølgelig villige til at drøfte i udvalget, hvad der kan gøres dér, men jeg er lidt bange for at ændre alt for meget ved de principper, som der er opnået enighed om mellem sygehusrådet og Sygehusforeningen.

Jeg skal ikke komme ind på diskussionen om, hvorvidt der i fordelingen skal medtages udgifter til bygninger, forrentning og afdrag. Det har klart skinnet frem her i dag, at der er forskellige opfattelser heraf; det ærede medlem hr. Arne Bertelsen havde ikke noget imod, at det kom med, medens det ærede medlem hr. Thisted Knudsen var af den modsatte opfattelse. Jeg er ikke sikker på, at man er færdig med disse drøftelser i Sygehusforeningen og i sygehusrådet. Sagen er mere kompliceret end som så, fordi man ikke har det samme regnskabsmateriale, således at man kan foretage en nøjagtig opgørelse fra kommune til kommune, og jeg tror, vi skal lade dette spørgsmål hvile, indtil man i sygehusrådet, hvor de kommunale organisationer er repræsenteret, og i udvalget, som vil blive nedsat, hvis der skal ændres ved loven, og hvor der bliver repræsentanter for sygehusrådet og for Sygehusforeningen, når frem til en afgørelse af dette spørgsmål.

Det ærede medlem hr. Thisted Knudsen beklagede, at dette forslag kom for sent, idet han sagde, at det var helt umuligt for amtskommunerne at ændre deres regnskaber nu, da budgetterne var vedtaget. Det anerkender jeg, men det er dog trods alt et større tilskud, de får, så jeg tror, de kommer over det.

Hertil kommer endelig — og det skal ikke være en undskyldning, hverken for ministeriet eller for mig — at vi sendte en opfordring til sygehusrådet den 14. juni 1961

og bad om at få denne indstilling. Jeg erkender, at der har været ført både lange og besværlige forhandlinger, så vi kan vel ikke bebrejde sygehusrådet eller Sygehusforeningen, at vi først den 21. februar, altså for en god måneds tid siden, fik indstillingen tilbage fra sygehusrådet. Vi har altså ikke sinket sagen i ministeriet, men jeg synes heller ikke, vi skal bebrejde nogen, hverken sygehusrådet, Sygehusforeningen eller det nedsatte udvalg, at de har været for længe om det; det har været komplicerede problemer at komme igennem.

Det ærede medlem hr. Gottschalck-Hansen var inde på spørgsmålet om de små sygehuse og gav meget stærkt udtryk for, at de ikke havde nogen eksistensberettigelse. Det kan man jo have forskellige opfattelser af. Men selv om man har den opfattelse, er jeg dog ikke sikker på, at man skal afskaffe eller fjerne dem igennem tilskudsbestemmelserne i denne lovgivning. Hvis der skal ske en ændring i vore sygehuses struktur, må det ske efter en forhandling mellem de sygehusejende organer, kommunerne og amtskommunerne; det ville være det rigtigste over for disse kommunale organisationer.

Jeg kan dertil føje, at medicinaldirektøren i den korte tid, hun har været medicinaldirektør, flittigt har besøgt vore amter og kommuner for at finde frem til en plan for sygehusenes fremtid. En skitse er ved at blive udformet, og jeg ved også, at medicinaldirektøren har gjort amtmændene opmærksom på denne skitse i januar måned, og jeg håber, at man skal komme frem til en fornuftig ordning på dette område, men jeg vil ikke være med til at løse disse problemer over tilskudsordningen.

Det ærede medlem hr. Skræppenborg-Nielsen var ligesom sidste gang vi behandlede sygehusloven inde på spørgsmålet om dobbeltadministration. Jeg kender godt dette problem. Jeg har også fået henvendelse fra sygekasser, der mente, at det var bedre, om sygekasserne ikke betalte til sygehuse, og så kunne man sætte sygekassekontingentet ned. Jeg tror, det er mere kompliceret end som så. Der findes jo både A- og B-medlemmer i sygekasserne, og der finder også private indlæggelser sted på sygehuse. Dertil skal føjes, at staten giver 25 pct. i tilskud til de udgifter, syge-

[Indenrigsministeren.]

kasserne har ved indlæggelser på sygehuse. Vi kan imidlertid se på det i udvalget, og vi er selvfølgelig også villige til at undersøge, hvad det vil koste staten og kommunerne og amterne mere, hvis der skal være tale om en fuldstændig vederlagsfri indlæggelse på sygehuse.

Det ærede medlem hr. Arne Bertelsen sagde, at jeg havde haft en heldig hånd. Jeg kan næsten ikke modtage denne compliment, for det er for så vidt ikke mig, men sygehusrådet og Sygehusforeningen, der har haft den heldige hånd. Jeg har altså ikke ret til at takke for den compliment, men når jeg gør det alligevel, er det, fordi det ærede medlem så sjældent takker mig.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Poul Nilsson: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning
vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Forespørgsel til forsvarsministeren af Poul Sørensen, Erik Eriksen, From, Poul Møller, Thestrup og Østergaard:

„Hvilke oplysninger kan forsvarsministeren give folketinget om forsvarets materielbehov og om de foranstaltninger, regeringen har truffet med henblik på afhjælpning af dette behov?“

Ordføreren for forespørgerne (Ole Bjørn Kraft): Da den nye forsvarslov blev gennemført i 1960, skete det med nogle klart definerede forudsætninger, forudsætninger, som blev tiltrådt af alle de partier, der stemte for loven. En af de vigtigste forudsætninger, fordi forsvarets kampkraft i så høj grad afhænger af den, var forudsætningen om anskaffelsen af det tilstrækkelige materiel. Det hedder i betænkningen fra folketingsudvalget, at man ved gennemførelsen af loven har forudsat, at tungere materiel, herunder bl. a. det materiel, der er nødvendigt til dækningsstyrkens opstilling som panserinfanteri, kan fås som våben-

hjælp, at der kan ydes våbenhjælp til flyvevåbnet i hidtidigt omfang, og at der kan regnes med supplerende aftaler med De Forenede Stater om bygning af skibe til søværnet efter de retningslinjer, der er gældende for den allerede indgåede femårs-aftale. Og det hedder et andet sted i betænkningen, at beløbene til materielanskaffelse skal fastsættes år for år.

Det var denne klare udtalelse i betænkningen og den utilfredsstillende udvikling på dette område, der var baggrunden for det spørgsmål, som det ærede medlem hr. Poul Sørensen stillede, da han anmodede den højtærede forsvarsminister om en redegørelse for materielbehovet, og hvordan regeringen tænkte sig fremtiden. Det svar, som den højtærede minister gav vor gruppes formand på dette spørgsmål, tilfredsstillte os ikke. Ministeren sagde ganske vist, at han ville gerne give en redegørelse, men ikke nu. Han ville afvente en afslutning af visse forhandlinger, der skulle føres. Her til er jo at sige, at vi har ventet på afslutningen af visse forhandlinger i meget lang tid, uden at der er fremkommet noget resultat.

Det er jo ikke nogen ligegyldig sag, det her drejer sig om. Det er ikke en ligegyldig sag, om vort forsvar er i stand til at løse sin opgave, og spørgsmålet om forsvaret og da særlig hæren, der lider hårdt under den nuværende tilstand, er et spørgsmål, der ikke vedrører regeringen og dens partier alene. Jeg vil gerne understrege, at naturligvis vedrører det alle de partier, der gennemførte forsvarsordningen, og som derfor har et medansvar for denne ordning og over for historien skal stå til ansvar for, om denne ordning svarer til de forventninger, som vi og befolkningen har stillet til den. Det er heller ikke en sag, der behøver at behandles tys-tys, hvis man har rent mel i posen. Jeg er overbevist om, at denne sag tværtimod ville vinde ved at blive belyst i fuld offentlighed. Ministeren ved jo, at der her i tinget er et stort flertal, der er rede til at støtte regeringen på enhver måde for at løse spørgsmålet, således at de fornødne midler kan blive stillet til rådighed og det fornødne materiel tilvejebragt.

Nu er der gået nogen tid, siden spørgsmålet blev stillet til den højtærede forsvarsminister, og ministeren har formodentlig haft tid til at føre visse forhandlinger, og